

на няколко пъти на култови сгради от една в друга конфесия, което може да се схематизира в следния порядък: християнски манастир - алиански храм (теке) - християнски манастир с прекъсване на функционирането му и поизоставен, а днес възсъздаден в специфичен вариант на взаимодействие между двете религии, материализиран в култова седемстенна християнска сграда с купол и параклис в нея върху основите на старото теке и **лечебен гроб** на Св. Илия (впоследствие иновиран на двамата местни светци Св. Илия и Св. Димитър Чинтуловски). И тази динамика е мотивирана чрез местни легендарни предания.

Изключително устойчива в местното знание е християнският тип сакралност, визуализирана чрез легенди и предания за стари манастири, за разсипани манастири, за царски манастири, за манастири в пещери, за манастирско съкровище, за възсъздадени манастири. Това е може би най-големият дял в това знание - логичен факт с оглед основното вероизповедание у нас, моделът на фолклорното (битово) християнство и устойчивото му противоборство с насилствено налаган ислям.

В същия контекст стои и сакралността, свързана с черковища, аязми, оброчища, сакрализирани отделни елементи - дървета, възвишения, върхове и др. с важно място и функция в местната култура.

Емблематична е ситуацията с ограждане на селището със сакрални топоси с оглед неговата защита, както е около с. Гавраилово, гр. Твърдица.

Всъщност сакрализацията на територията е може би най-важният момент в процеса на усвояване на пространството. Тази сакрализация е най-вече по посока обезпечаване на социума във всички аспекти в настоящето и бъдещето. Осъществяването ѝ става чрез осмисляне на наследена сакралност на конкретни места и актуализирането ѝ по свой модел, или чрез изграждане на своя сакрална система